

freelance	30.50
-----------	-------

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU

Una ora singuratică costă 10 or. v. a.

[illegible]

[illegible][illegible]

moderne numai credu în ea, că-ci omul nu este mai ignorant, ca și cei mai învețiți; și cei mai simpli, ca și cei mai luminați știu, că libertatea civilă aduce bunăstare nu-și așteaptă, de cătă prin libertatea politică aduce: prin grădă: a deșpoia națiunea de libertatea politică și deșpoia-o de libertatea civilă. (1861. Noi, români nu contestăm legăritățile instituțiilor constituționale, și dreptul istoric, în care se bazează viața constituțională Ungaria și Transilvania, condemnăm însă corupția cea deplăabilă a funcționarilor, cari ni refuză intervenția noastră ca națiune prestată naunai de magiari, ca cum fu cazul din 1848 și 1861. Noi vom cu corupția noastră națională să fie perscrisat în legislație și guvernă prin însușirea cea nobilă, adecă suveranitatea națională, de care națiunea magiara numai singura s'ar împoternici prin prestată naunai de magiari, ca cum fu cazul în momentul de față o dispută națională modernă, noi vom emancipa politica, noi vom ca națiunea noastră se constituie o parte integrită a puterii politice; să nu fie ea usurpată dreptul de națiunea magiara sub prestată naunai de magiari. Dreptul istoric ar fi să fie întru totul ignorat, și să se facă legea de către de sub coroană St. Ștefan, în privința legilor fundamentale, pe cari se radia destiniul țierilor amintite, și viața constituțională a cetățienilor, însă a întrebării dreptul istoric spre eschiderea națională din legislație și guvernă ca politică, însemnă a ca națiunea magiara să se constituie o parte de cătă Poporul, care (ideea) e învinovățea cea mai pretioasă a secului trecut, și celui prestat, însemnă a ne constitui sclavi politici însemnă a periclită independența țierilor de sub coroană St. Ștefan, însemnă inadmisia deosevoluntății viciului constituțional, însemnă a se răstăpăna întru totul libertatea prin legea electorală din 1848 din națiunea magiara, nu-și în stare de a disputa inițiativa legilor de la coroană, și de o dată de a reziste impulsul naționalilor moderni, cari nesusuc a concuăbă baze politice în legăritățile guvernă: însemnă a se răstăpăna întru totul grădă în legea electorală din 1848 și înscăieră cu Coroană și cu națiunile moderne și cu tote acoste, conservativ și liberali viciu cauzele nerăsunet și elemente manținției țierilor auren, și nu în legea electorală din 1848, care a stămbulele țierilor liberi, și căna a periclită în instituțiile țierilor liberi.

[illegible][illegible]

de l'Institut de Corbiad, de cette era vordet, si

Causes scolare.

Onorata lui publică cetitorii va fi cunoștință din colonelul acestui diurnul, cum prin un emis al imnaltului consiliu de locu-tienția a Ungariei din anul trecut, consi-liarului scolar D. Constantin Joannovicu le înscrisătină cu vizitarea scolarelor gre-co-orientale române și mestece (rom. serbesci) statoare sub carm'a acelu-a și imnaltu consi-liu, precum și ca laudatul consiliar aq staru-i într' implinirea mistinei sale.

In cătu eugetăm a fi bine informați despre rezultatul vizitației amintite nu pregetăm, parte d'in detoriință cătra diurnalistica, parte spre a moleculi curiosității celorlu interesați pentru eriscerea poporului nostru, a aduce câte-va date la cunoscință publică in acestu obiectu de mare însemnatate.

Se cu ocaziune vizitațiunii dîin anulul 1864, s'au vizitațu școlile populari și orientale române și mestește (romano-arabe) dîin comitatele: Aradu, Bihăria, Cîmăadu, Bocișiu, Jîmțetea Zavadului; și în parte comitatul Carasului și s'au Temeșului; și cu totulu 466 de școle școlare și 12.200 de copii școlari. În acestor școli erau școlariilor îndotăriți prestu totu s'au afiatu îmbucuratori; cîci de abia a trei-parte dîintre coplii școlari și de abia a dicea a parte dîintre copilele școlare cercetăa școlă. Primăverea și veră n'ici acestia nu ambla toti la școlă, ba s'unt comune unde investimintulu școlarilor p'este una jumătate de anu întregu școlarilor și jumătate dîin anu dîin iarnă, investimintulu de domineca. Propaganda școlară loru în obșteile investimintului, afara de Banatulu Temisianu în cătu-va, mai mare parte n'are valbre. Resultatulu acestu nefavorituru p' langa unele privri pedagogico-didactice, cu totu dreptulu se pôte asiea dotăriunilor celorlde deoseale, cu cari se afia legată sîntre școlerulu și școlă. În școlile de băieți și de fete, în școlile dotăriunile școlare s'unt de totulu negurgate, aici, cătu s'unt comune, unde comunicata respectivă n'are una cruceru n'ă d'ă spre susțierea investitiunilor s'eu; altele unde investitiunilor s'eu n'are nici o plată fișca, s'eu numai dîin 12—30 fl. statotărie; alte altele, cari mari și avute fiindu, nu potutienu platecu investitiunilor s'eu; și altele, unde școlarii nu potutienu muntene prin armare s'au mai sarace. Si de s'ă s'ă facutu în diecenulu trecutn prin starință a unor dregatori în vre unu cercu s'eu comitatu vre o regulare; s'ă afiatu comunități, cari în anulul 1861, regularea acestu salutaru nu desființio-ă s'ă dotăriunile de mai nainte dîin propriu lor autoritate le au resaciatu. Fișcătii, cari sarvescu spre detrimintulu dotăriunilor școlare, s'au afiatu pe unele locuri, c'ă pămenturile școldei, de cari s'ă folostu învatiit-ful de mai nainte, mai tardu a devenitu în posesia

